Ն. 5074 — 1882 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 29 ՇԱԲԹԻ — ԱՎԱՖՐԱՆԿԱ 1883 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 10 ՇԱԲԹԻ Ն. 5074

20 ՓԱՐԱ

Մասնաւոր Էջ

20 ՓԱՐԱ

ՄԻՈՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՅ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՀԻՍԱՐԱՆ ՔԵԱՆՈՒՆԻ ԷՎՎԷԼ 29 — 23 ԻՒՆՃԻՒ ՍԿԻՆԷ — ՀԱՐԱՒԱՆԴԱՅՆ ՍԼՔԻԷՐ 29

ՐԷՃԱ.

Զաթէն ագճէեէ իմթիեաճբմբզ մալիւմ օլուպ, վէ եբլ պաշը իսէ եագլաշմբզ օլաուզունատան, թաշրալարատա պուլունուպ տա, հէնուզ ագճէ կէօնտէրմէմիշ օլան զաթլարը, պարի պու միւնասէպէթլէ հիսապլարընը թէմիզլէեբէք ագճէ իրսալինէ հիմմէթլէ պէրապէր. զաղէթալարընը իրսալինէ տէվամ իտիլիպ վէ եախատ իսիլմէմէսինի պիլիրմէլէրինի սախի ըէճա իտէրիզ։

Էկէր եէնիաէն իշլեեէճէք օլան միւատէթ իշին, պիր սէնէլիք կէօնաէրմէ.բլիք քէնարլէրէ աղբր կէլմէքտէ իսէ, պարի ալթբշար այբգ եալընըզ էր մէճիարիէ իրսալինէ հիմմէթ իլլէմէլէրինի իխթար իլէրիզ։

ԻԽԹԱՐ

Էրզրում Փոստին 1ինճի, 2ինճի, վէ 3իւնճիւ ճիլտէրի խիթամ պուլմուշ օլտուղու կիպի, 4իւնճիւ ճիլտին 8ինճի նիւսխէսի տախի պու կիւն նէշր օլունմուշ տուր։

Թաշրալարտա Էսրարը Փարիս ալմագտա օլան զաթլարը, պունատան պէօյլէ տախի իրսալինէ տէվամ օլունմասընը արզու իտիպ իթմէտիքլէրինի, վէ քէնարլէրէ գաշընճբ ճիզէ գատար կէօնտէրիլմիշ օլտուղունու թարաֆըմբզա իշարա հիմմէթ իլլէմէլէրինի ըէճա իտէրիզ։

ՄԱԹԷՄ

Մա թէէսիւֆի ազիմ խատէր ալտրղբմբզա կէօրէ, տօսթլարը. մբզտան Սիմոն էֆէնտի Հազարա. պետեան քէրիմէսի օլուպ, վէ Անդրանիկ էֆէնտի Այվազեան զէվճէսի օլան տիկին Լուսաբեր, նիհայէթ իւչ հաֆթատան պէրու միպ. թէլա պուլունտուղու թիֆօ իլլէթի միւհլիքէսինատէն ազատէի սէր իտէմէեէրէ.ք, քէնտի նէվճիման հալինատ, եանի հէնուզ 22 եաշընատա օլտուղու հալտէ, պիրտէ մասում էօքսիւզ պըրազարազ, ճամբ ֆէնաեր, տիւնքի կիւն սատթ եէտի բատատէլէրինատ նուշ իլէ, քեաֆֆէյի թաալիւգաթ վէ տօսթլարընը միւսթէղրազը հիւզնի ազիմ գըմբշ տըր։

Միւսաիլէյհա նէվճիման գատընդն քէնտի ախլազը հասէնէօինատէն պաշգա, ուլում ու հիւնէր իլէ տախի մասրուֆէ պուլունտուղու, շէօյլէ քի Ամէրիգալըլարը Հօմնամ գըզմէքթէպլինատ սէքիզ տօղուզ սէնէ թահսիլ իզրէ պուլունարազ, սայիր տէրսլէրատէն պաշգա, կիւզել Ինկիլիզճէ, վէ բիեաճնօ, վէ սէս միւզիգասը տախի թահսիլ իթմիշ, վէ բէ.ք տէ իլէրու կիթմիշ օլտուղու թագտիրատէ, պէօյլէ հէնուզ զօնշէ իլքէն սօլմասը, տօղրուսու, հէր քէսին թէէսսիւֆինի միւվէտտի օլաճաղընատա շիւբհէ եօգ տուր, լաքին, չի՛ չարէ քի, թագտիրի խիւտաեը քիմսէ պօղամազ, հէր նէ զատար էլտէն կէլէն սայ ու զայրէթ իճրա իսիլմիշ իսէ տէ, պիր սիւրիւ միւֆիտ օլամամըշ տըր։

ԹԷԼԵԳՐԱՖ

Գահիրէ 8 յունվ.

Ահվալը ախիրէտէն զուհուր իտէն թազմինաթը թէսվիհէսինէ մէմուր պիր գոմիսիոնատ թէշքիլ իշին Խըտիվ հազրէթլէրինին պիր գարարնամէսինին նէշրինէ պէքլէնիլիօր։

Մբսբր թարաֆընատան մէղքիւր գոմիսիոնա իլքի ազա, եանի պիր ըէյիս իլէ պիր ըէյիսի սանի, վէ Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա, Իթալիա, Ավստրիա, Ռուսիա, վէ Մէմալիքի Միւճթէմէի Ամէրիգա հիւքիմէթլէրի թարաֆլարընատան պիրբէր ազա թայինի օլունաճագ տըր։

Մբսբր հիւքիմէթի Ժանտարմա խըտմէթի իշին Արնավուտլուգատան ճէլգ օլունան քէսանընը մէմլէքէթլէրինէ իեատէսինէ գարար վերմիշ տիր։

Լօնտրա 8 յունվ.

Մ. Կլատսթօն մէշղուլիյէթինին քէսրէթի սէպէպի իլէ նամզատ օլտուղունատան իսթիրահաթ իթմէսի թապիպ թարաֆընատան թավսիեէ օլունմուշ տուր։

Պինապէրին, միւշարիէյհ Միսլսթեանատաքի ինթիխապճիլարընը զիեարէթ նիեէթինատէն տախի, շիմտիլիք ֆէրազաթա մէճպուր օլմուշ տուր։

Գահիրէ 8 յունվ.

Մահը հալին պէշինատ Իսքէնտէրիեէտէ Արնավուտ վէ Էվրօպալը բօլիս մէմուրլարը պէյնինատ զուհուր իտէն արպէտանընը թէքէրրիւրինիւ մէնն իլլէմէք իւզրէ շէտիտ թէտպիրլէր իթթիխաղ օլունմասը մէճլիսի վիւքէլատա թէղքիւր օլունմուշ տուր։

Մատրիտ 8 յունվ.

Սբանիա գապինէթօսունատա վուգու պուլան պիր իխթիլաֆ ճիւզէ. ռինէ գապինէթօ խթիֆա իթթիֆատիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Խիւտավէնտիկեար վիլաեէթի Ասիեէ միւֆէթթիշլիկի սատաէթլու Թահսին էֆէնտիեէ, վէ Եանեա վիլաեէթի Ասիեէ միւֆէթթիշլիկի Ասբմ պէյ էֆէնտիեէ թէվճիհ պուլրուլմուշ տուր։

Թամուլուն սահիպի իմթիեազը Այվազեան Գէորգ էֆէնտինին սէքիզ կիւնտէն պէրու, զաֆիլ պուլունարագ տէրճ իթմիշ օլտուղու չօճուղճա պիր ոտանաւոր սէպէպինատէն մէվգուֆ պուլունտուղու վէ զազէթասընը տախի իլքի մահ միւտատէթլէ թատիլ խիլմիկի մալիւմ տիր։

Ինշիթարկիմիզէ կէօրէ իսթինթազը պիթմիշ, վէ մէրհամէթի Ընէնիեէեէ մաղհար պույրուլարագ, սէպիլի թախլիեէ գրլընաճաղը տա մէէմուլտէն պուլունմագտա տըր։

Լազբմ կէլէն մահէլլէրէ պիր սուրէթի զայրի ըէսմիյեէաէ օլաուզու հալտէ սայիր զաթլար տախի միւրաճաաթլա ըէճա իլլէմէքտէ իսէլէր տէ, միլլէթիմիզ պիրինճի սընըֆ ավօգատթլարընատան Սարաճեան Թորոս էֆէնտինին տահա զիեատաէ չալրշմագտա օլտուղունու պիլտիկիմիզատէն, մաթպուատթ նամրնա օլարագ խատէթէն թագտիմի թէշէքքիւր իսէրիզ։

Ֆրանսանընը շարգտա պուլունան քիլիսէ վէ խայրաթխանէլէրինէ, հիւքիմէթ թարաֆընատան թախսիս օլունմուշ օլան սէնէվի եիկիրմի պին ֆրանգընը պունատան պէօյլէ վէրիլմէմէսի հաղղընտա Ֆրանսա մէճլիսի մէպուսանընտա վէրիլէն պիր գարարը, էսպագ Պէրլին սէֆիրի ղօնթ որ Սէն-Վալիեէնին մէճլիսի ռեանտա իրատ իթտիկի պիր նութգ իւզէրինէ, մէճլիսի ռեան թարաֆընատան իպղա օլունտուղունու բՍ. թամպուլ եազբեօր։

Մ. Սէն-Վալիե պու միւնասէպէթլէ իրատ իթտիկի պէլիզ պիր նութգտա տէմիշ տիր քի. «Միւէսսէսաթը տինիյեէեէ Ֆրանսատա էհէմմիյեէթ վիրիլիպ վիրիլմէմէսի մատատէսինատ պէրնիմիզատ միւպաեէնէթի էֆքեար մէվճուտ օլապիր. ֆագատ Եարգտա Ֆրանսըզ քիլիսէ վէ խայրաթխանէլէրինին պագասընը իմթիզամ իթմէքլիքտէ հէպսիմիզ եէքտիլ օլմալըզը, Ֆրանսա մին էլ գատիմ Եարգտա պիր հիմաեէեի մէղհէպիյեէեէ մալիք տիր, վէ Թիւրքիատաքի թէէսսիր ու նուֆուզուսմուզուն թէմէլ թաշը, Սէօր ոբ Եուրէր թաապիր օլունան մայսոպեր գատընարը, վէ Ֆրանսըզ բարբարարընը իյֆա իյլէսիքլէրի խըտմէթլէր տիրլէր. Եարգտաքի միւէսսէսաթը տինիյեէմիզին գաբանմասընը նէթիճէսի, հէյտէնէ դէղհէդիեէ հագգըմբզը զայպ իթմէքլիք օլաճագ տըր քի, պունա պագը վարթանատաշլարըմբզը բէք ազ էհէմմիյեէթ վիրմէքտէ օլմալարընատան տօլաեը թէէսսիֆ իտէրիմ, էկէր հիմայէեի մէղհէպիյեէ մէրգուման վէթանատաշլարըմբզը զանն իթթիքլէրի գատար էհէմմիյեէթսիզ օլսա իսի. հէր տէմէթ պէօյլէ պիր հիմաեէեէ մալիք օլմազ գայրէթինատ պուլունուր մու իսի. հիմաեէյի մէղհէպիյեէնին բէք պիւյիք պիր էհէմմիյեէթի վար տըր, վէ Եարգտա պուլունտուղում միւտատէթ պու հիմայէնին հիւսնիւ թէէսսիրինի բէք չօգ տէֆալար կէօրմիշիւմ տիր. խուսուսիյլէ «էօր ոբ Եուրէրէրէ էհալի օլ մէրթէպէ բիայէթ կէօսթէրմէքտէ տիր քի, Պէյլուրթտա, Իսթանպօլտա վէ Իզմիրտէ, պունլարընը չարշըլարատան կէչիքլէրի վազբթ, եէրլիլէրին եանի Թիւրքլէրին, Աճէմլէրին վէ սայիր միլլէթլէր էֆրատընը հիւրմէթէն տեսագա դալգտրգլարընը կէօրմիշիւմ տիր. Սէօր ոբ Եուրէրէրէ Թիւրքիատա բէք չօգ տէֆալար, վէ խուսուսյա Իսթանպօլտա պիւյիք զօլէրա էնատընտա էհալիեէ պիւյուք խըտմէթլէր իլֆա վէ լօմրլէրինի թէհլիքէեէ զօեարագ միլիէթ վէ մէզհէպ ֆարգընա պազմազ ըզընը, պիր չօգ խատթարընը թէտավի իթմիշլէր տիր. վէ հաթթա ճէննէթմէքտան Սուլթան Մէճիտ խան հազրէթլէրի, ճումատ նամազը ալայընատան սօնրա, իշգու խըտմէթլէրատէն տօլաեը պէեանը թէշէքքիւր ու մահզուզիյէթ զըմնընատա Պէյօղլուտա թէքքէաէ վազը խատթախանէեէ կիտիպ, պաշբահիպէեէ վիզիթա վիրմիշ օլտուղու կիպի, միւսաիլէյհանընը վէֆաթընատա տախի, Սուլթան Ազիզ խան թարաֆընատան, եավէրի հարպլարը ճէնազէ ալայընատա հազը պուլունմուշլար տըր։»

Մանրամասնութիւն

Ֆրանսանընը Թիւրքիատա պուլունան միւէսսէսաթը տինիյեէսինէ սէնէվի թախսիս իթմիշ օլտուղու մէպլազը վէրիպ վէրմէմէսինէ քիմսէնին պէր շէյ տէեէմէեէճէկի կիպի, «էօր ոբ Եուրէրէրին էհալիմիզէ իթմիշ օլտուգլարը խըտմէթլէր տախի ինքեար օլունամազ. ֆագաթ Մ. տը Սէն-Վալիեէնին պու խըտմէթլէր նէթիճէսիյլէ հուսուլէ կէլտիկինի պէեան իթտիկի հիմեէեի դէղհէդիեէնին նէ տիմէք օլտուղունու անլաեամաեօրուզ. Թիւրքիատա մէղհէպ սէրպէսթ տիր, վէ հէր քէս իսթէտիկի մէղհէպի գազուլ իսէ. պիկիր. հիւքիմէթ հէր մէղհէպին վէ հէր մէղհէպատէ պուլունան էֆ-

լատրն տա, այնի տէրէճէտ համիսի տիր. պու հալտէ հէրհանդ ֆեղհեպեեի վէ Ֆրանսանդն պունա վիրտիկի մանէտեր. Հիւբիւմէթի Սէնիւէնին մէնաֆիինէ մուղաեիր կէօրիւեօրուղ։

—

Թարապլուսատա պիր նէֆէր իլէ Իթալիա գոնսոլոսու պէյնինտէ զուհուր իտէն վագբայր Վագբի գազէթասը չու վէհճէ թասհիհ իտիեօր։

«Իթալիա գոնսոլոսու Թարապլուս շէհրի ճիվարընտա սէյտ Իթտիկի սըրատա թիւֆէնկինի համիլ պիր արապ իլէ Թարապլուսլու պիր նէֆէր պէյնինտէ պիր միւնազաա զուհուր իմիշ տիր. գոնսոլոսատախի միւտախէլէ իտիպ, նէֆէրէ գըրպաճ իլէ խաֆիֆճէ վուրմուշ տուր։»

Գոնսոլոսուղ մէմուրիյէթի կիպի, խայրիճէ մալիւմաթա միւթէվագբի օյան պիր խըտմէթէ թայէին օլունմուշ պիր զաթըն –տէեօր ըլազլեշա [illegible] գըրպաճ վուրմագ գանունա մուխալիֆ հարէքէթ օլաուզունու պիլմէմէսի, վէ ալէյ խուսուս հէր թարաֆատա ասքիրին հիւրմէթի մախսուսէէ մազհարիյէթի մասրիմ իլէն, գանունա դարշը հարէքէթինէ պիր ասքէրի հէսէֆի իմիմի զանէիլէ չայանը թատճիպ օլուպ, միմանլէյինին ճէզասընը կէօրմէսի Իթալիա տէվլէթինին չանու նամուսու միւղթէզիյեատընատան օլատուզունու պէեան ըյէրիղ։

—

Զալանթա Բուամէքթէպէրի մէնֆատընա օլարագ, ալաֆր. յունվար այնընը ենպէյինճի կիւնիւ Թէվէ պաշը պաղչէսի թէատրատուն. տա պիր պալո վերիլէճէք տիր։ Պու պալո Եունան էֆիր Մ. Դոնտուրիէօթի ճէնապէրինին մատամարընը թահիրը հիմանէսինտէ պուլունաճագ տըր։

—

Պահրիյէ Նէզարէթի ճէլիլէսի թարաֆընտան միւպայա օլունմագ խոմէնիլէն Լայ թօրրիլինին տէրէճէյի մախլուպէտէ զուվէթի վէ թէատրի օրմատընը, վէ հարպ սէֆինէյէրինին էթրաֆընա չէվրիլէն մուհաֆազա շէպքէսինէ պիր զարար վերէմէյէճէկի անլաշըլաղընատան, մէղքիր թօրվիլին միւպատեասընատան ֆէրազաթ օլունտուղու իշիտիմիշ տիր։

—

Տէվլէթի Ալիյէնին Զէթինէ ադֆիրի, վէ Բէուֆ բաշա հազրէթէրինին մախսուս ալիյէրի Բիզապէյ էֆէնտինին, պազը էսպապը սըհհիյեէտէն տօլայը պիր այատան պէրու Եզօրատա պուլունտուղու վէ մէէզունէն Տէրիսատէթ կէլմէք իւզրէ օլատուղու ճիհէթիլ։ Գարատաղ հուտուտ զօմիսէրլէրին. տէն Տաքսէ էֆէնտիյէ մասրահաթ. կիւզաշըլըղա սէֆիրի միմանլէյհէ վէքեալէթ իմիմի իշին էմր վերիլմիշ տիր։

—

Եըլ պաշը մինատէպէթիլէ, Եունան հիւքիւմէթի Գարա–Ալի–Տէրպէնտ արպէտատընատա մաղթուլ օլան Եունան նէֆէրլէրինին ֆամիլեալարընա իբիշէր եիւղ տրախմի թախսիս իլէմիշ տիր։

—

Օն բոսթա իլէ ալընան Ամինա դազէթալարը հուտուտ մէսէլէսի զօմիսիօնունունի քամար վաղիֆէ իմարիկինի եազարգլարը միւնասէպէթլէ, Պէրխանընն տախի զարիպէն թախլիյէսէ օլունաճաղընը պէեան իմմիշլէր տիր։

—

Տիւնքի կիւն Բուսուսու սիթթէ տիրէքթօրու Մ. Լանկ, բոսթայի խըտիվիյէ վաբօրլարընտան Եարպիյէսէ նամ վաբօր իլէ Իզմիրտէն Տէրիսատէթէ կէլմիշ տիր։

—

Տէվլէթի Ալիյէնին Վայինկթոն սէֆիրի Արիսթաքի պէյ Բօրթուքէզ տէվլէթի թարաֆընտան Գրիսթը Բօրթիկալ նիշանընընը պիւեիւք գօրատնու իմա օլունտուղունա Լա Թիւրքի եազըեօր։

—

Թէրճէմանը Հազիգաթ դազէթասընը պու կիւնքի նիւսխէսինտէ կէօրիւլմիշ տիր։

«Բրօթէսթան ճէմիյէթի թարաֆընտան Անատօլուեա մէմուրիսիկն Միսիսնէրլէր պիր զէմանտան պէրու Սինթաղ գասաղասընը քէնտիկէրէ մէրքէզ իմմիլասաղ իմմիշլէր իսի։

«Օրատա պիր ուլումու տինիյէ մէքթէպի, վէ պիր տէ ուլումու թըպլիյէսէ մուխտուս մէքթէպ քիշատա իլլէտիքտէն սոնրա, մասրիֆ թայիմի իշին տախի պիր մէքթէպի տի վիւճուտէ կէթիրմիշլէր տիր։ Խապէր ալընարղընա կէօրէ, զիրը օլունան միսիսնէրլէր Սէտատի Հազրզաթ սէրէվհասը. պիր զազէթա ըզգարթմագ իշին միքեմ մէ պիր մախտատա քիշատա իմմիշլէր տիր։

«Միսիսնէրլէրին Էրմէնի էհալիսի միեանընտա Բրօթէսթանտըղը նէզր իշին զարէթլէրի ըէք ֆէվգէլատէ օլուպ, Էրմէնիլէրին բաղպէթլէրի տախի օ տերէճէտ իմիշ քի, Մէրզիֆունատա ճէօմատթէն պիրիք գըսմը բրօթէսթան օլարագ, ասրլ Էրմէնի քիլիսէսինին վարիատթը զալմամաղա բաբատ էֆէնտի քիլիսէյի զարամաղա, մէճպուր օլմուշ տուր։» (.)

—

Լէճնէպի զազէթալարընտա օղունտուղունա կէօրէ, Բումանիա հիւքիւմէթի, մէմալիքինտէն՝ մէմալիքի տէվլէթի Ալիյէնէ իսխալ օլունան պուզատլարը կիւմրիւ կիւնիւն, Բուսիա պուզատլարընտան ալընան ըէսատէն ֆազլա օլմամասընը թարէպ իլէմիշ իսէ տէ, հիւքիւմէթի Ենիյնէ պու պապոէ հէնուզ պիր զարար վերմէմիշ տիր։

—

Դարատան Սէլպի վազբասընտա մէճբուհ օլան Արնավուտ պիր չօպան հապսխանէտէ վէֆատ իմմիկինտէն, մէրզումուն ճարիհի ինկիլիթերրա պահրիյէ մէմուրըրընտան գաբատան Կրանֆէլ ալէյհինէ՝ տէվլէթի Ալիյէ նամընա՝ ինկիլիզ մէհաքիմինտէ իգամէյի տավա օլունաճաղը Տէրիսատէթատէն Լօնտրա զազէթալարընա եազըլմըշ տըր։

—

Մուգատատէմա Էվրօբաեա սավուշուպ, պիր չօղ զէման տօլաշաբգատան սոնրա, Գոնեա վիլայէթի թարաֆլարընտա պիր մէմուրիյէթատէ պուլունարագ օրատատա տախի իմիթիյատը ղուհուրինտէն տօլայը ֆիրար իմմիշ օլան Հիլմի էֆէնտի նամընատա պիր սէրքէրի, պու տէֆա Գօրֆուտատա վէֆաթ իմմիշ տիր։

—

Էշխատը մուզիրրէտէն իւչ քիշի պու քէրրէ մէվզէքէյէրի ճանիպինէ թէպեիտ զըլընմըշլար տըր։

—

Տիւնքի սալը կիճէսի սաաթ տէօրթ պուչուղ զարարլարընտա Զէյթուն–պրունը ֆապրիգասի Հիւմաեունու ճիվարընտա պօշ պուլունան տիշատ պիր խանէտէն աթէշ զուհուր իտիպ, իւչ խանէ եանարագ պատարրըլմըշ, վէ եինէ եէվմի մէզքիւրատա սաաթ իւչ գարարլարընտա Վանի քէօյիւ ճիվարընտա թատիմխանէնին Դանտիլի ճատտէսինտէ քեալին՝ իշինտէ քիմսէ պուլունմաեան ախշատ պիր քէօշքտէն, պաղճընը պէյթուտէթ իմիկի մահպարին պատճառ գուրումունը թուխուշմաքյա, եանկին զուհուր իտիպ, եաքընը պիր օտա իլէ պիր սուֆա եանմըշ տըր։

ՐԷՍՄԻ

Պիր միւտէթտէն պէրու ալթուն իլէ սիմ մէսքիւքեաթ պէյնինտէքի ֆարկըն տէվլէթ վէ մէմլէքէթճէ միւոթէղրէմի զարար պիր սուրէթտէ թէրազգը իմմէսի էսպապընը պիրի տախի սիմ մէսքիւքեաթը էճնէպիյէնին մէմալիքի մահրուսէյի Եահանէեէ իտխալինէ մէսաղ կէօսթէրիլմէսի մատտէսի օլարագ, պիրը օլունան էճնէպի կիւմիշ սիքքէլէրինտէն եիւզտէ եիկրմի օրատա ատրէճէնինտէ քեար վէ թէմէթթիւ իսթիհսալընա ալըշմըշ օլան միւհթէքիր կիրուհի պու սիքքէլէրի լսէնդաթի կէթիրէրէք, վէ հէր նասըլ իսէ կէօմրիւքլէրտէն կէչիրէրէք, այթուն լէ միւպատէլ իմմէքատ օլատուգլարը ճիհէթլէ, պիր եանտան այթուն մէսքիւքեաթ ազալմագատա, վէ տիկէր թարաֆտան մէսքիւքեաթը մէղքիւրէնին զըյմէթի հազրգիյեէլէրինտէն ֆահիշ ֆիեաթլա թէտավիլ՝ խապրն զարարընը մուճիպ օլմագատա օլուպ, էկէրչի Սիմ մէսքիւքեաթքէճնէպիյէնին մէզն ու տեարլարընա նէզարընդ զբյմէթի հազրգիյեէրի թագտիր օլունարագ, թէտավիլ իմտիկի ֆիեաթլա զբյմէթի հազրգիյեէրի պէյնինտէ օլան ֆարգ էգրսմա պիթ թագսիմ հէր իւչ այատա պիր գըսմը թէնզիլ օլունմագ իւզրէ, պիր սէնէ զարֆընատա գբյմէթի հազրգիյեէրինէ թէնզիլի, միճէրրէա թագլիլի իսխալաթթէտպիրի իպթիտայի վ' իհթիեաթի օլարագ մալիյէ նէզարէթինճէ պիր ճէտվէլ տախի թանզիմ ու իլան օլունմուշ, վէ տօղատան սէքիզ սէնէյի մալիյեէսինին աղօսթօս իպթիտասը մէպատա իմմիմիսաղ զըլընարագ, տօղատան տօղուզ սէնէսի մալիսի իպթիտասընատա մէսքիւքեաթը մէղքիւրէնին զբյմէթի հազրգիյեէրինէ իրճաբ մուգարրէր պուլունմուշ իսէ տէ, մէսքիւքեաթը մէղքիւրէնին զբյմէթի հազրգիյեէրի ալթունա նիսպէթ իսխլմէք լազըմ կէլիր իքէն, մէճիսիյեէ օն տօղուզ ղրշ. իւզէրինտէն թահսիտ օլունմուշ օմմասընատան տօլաեը իլանը մէղքիւրատան էսասէն մաղսէտ օլան սէմէրէ պիթթապի իսթիհսալ օլունամաեաճաղը կիպի միւսատատէյի թէտավիլ պէր զարար օլտուզճա, էրպապը իհթիքարընն պու եիւզտէն ալըշտըգլարը թէմէթթիւաթը նամէշրուտյը խատամէ իշին հէր տիւրլիւ թուրուգ վէ վէսայիլէ սիւլիւք վէ թէշէպպիւսատէ խարատան կէրու տուրմաեաճաղլարը ճիհէթլէ, միճէրրէտ տէվլէթին քէնտի մէսքիւքեաթընճա միւթէղլէմի օլան թէրազգբյի իթիրազատա, վէ խալգճա տախի ըէֆի խատատա մէտար օլմագ իւզրէ, սիմ մէսքիւքեաթը էճնէպիյէնին էեատիրի նատատա թէտավիլինին վէ սէվայիրու միւէսսէսատը ըէսմիյեճէ գապուլինին իլանը մէճմուիյեթի, վէ շու գատար քի, պու իլանընն կէչէն սէնէքի ֆիյաթ ճէտվէլի գարարընը ինգիլզայի միւատէթտէն էվվէլ նազգ իթմէմէսի իչին անատ մուայեէն վատէ խիթամընատա, եանի կէլէճէք տօղատան տօղուզ սէնէսի մայիսինին իպթիտասընատա իճրայի տէքեամը Եուրայի տէվլէթ գարարը իգթիզասընատան օլարագ իճապը իճրա զբլընմըշ օլմաղլա, քէյֆիյէթին իլանընա իպթիտար զբլընաք։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԳԻՐ ՃԷՂԱՊ

Կէչէն ճիւմատա կիւնքի Մասիատէ, Աղաբէգեան Մարկոս էֆէնտինին պիր պէնտի կէօրիւմիշ տիր։

Մէղքիւր պէնտին հէր նօգթասընա ճէվապ վերմէքլիք ուզուն օրատաղընատան, եաքընը իքի նօգթասը իւզէրինէ պիր ճէվապ վերմէքլիկի վաճիպատէն ատտ իտէրիղ։

Աղաբէկեան էֆէնտի քէնտի լսանը.յա, պունատան չէնտ սէնէ մուդատտէմ թաշրարարա մուգու պուլան սէյեահաթընտա, վարդապետլերիմիզ իլէ Եպիսկոպոսարըմըզ իւզերինտէ, հէր նէվի ճիւնհա վէ բիսիքլերի, վէ դալէմէ արընատը պիլէ ճայիզ օրմանան խապատատիլարը, կէօզլերիյլէ կէօրտիւկիւնիւ սէօյլէմիշ տիր, վէ պու սէօյլէտիքլերինէ օղատատար թազվիյեէթ վերմիշ տիր քի, մերգուման վարդապետլէր իլէ Եպիսկոպոսար իշինտէ, անճագ իքի իչ նէֆէր վազիֆէսինին թանրը վէ ինտան սքֆաթընա եազըշըրլարընը կէօրէպիլիկինի տախի պէեան իմմիշ տիր։

Էվվէլա չունու ունուիմաեաղ իշարա քի, Աղաբէգեան էֆէնտինին թիյլերի իւրբէրտիճի չէհատէթինին, ումում միլլէթիմիզճէ վէ պիթթապի Բաթրիգխանէմիզճէ, պիւեիւք էհէմմիյեթի պուլունտուղունատան, Բաթրիգխանէ էկէր պու կիւնէ գատար չաղրրմատը իսէ պիլէ, հէման պիր սատթ էվվէլ չաղըրարագ, մերգուման տրսըղ ըրսըղ վէ էտէպսիզ բուհպանլար քիմլէր իսէլէր անլամազլըղա, վէ լաղըմ կէլէն թէֆթիշ ու թահգրգը վէ մուհաքէմէյի իճրա լլէտիքտէն սոնրա, եիւզլերճէ պին ճէօմատթը, էօյլէ Սոդոմ Գոմոր կիւնլունտէն գալմըշ պուլունան ատամլարատան գուրթարմազլըղա պօրճու պուլունմագտա տըր, էկէր

Բաթրիզխանէ պու վաղիֆէսինի ոէ-բիան իճրա իթմէզ իսէ, պիւիւք մէսուլյեէթ թահթքնատա գալաճաղը, վէ օլ եօլտա իսմէրի վէրիլմիշ օլան ախլաղ պօղուզլուզլարընա միւռատատ վէ միւսամէհա իյլէմիշ սաեբլաճաղը աշիքեար տբր։

Տահա պունատան իբի այ մուզատատէմ, պիր Վահան մարդապետին, պիր մաղալա տէրունինատ, վէ ահպապճա պիր միւքեալիմ սրբասբնատա իթմիշ օլտուղու պիր լաղբտրքը, պիր երեսփոխանին չբղբպտա պէեան վէ շէհատէթ իթմէսիյլէ, ուժում մէճլիս ալթ իւսթ օլմուշ, վէ թահթքնատան տանիշէ ույղունուպղուզլար ասղմուշ տուր. իսմի էօյլէ պիր կիղլի վէ շիֆահի, վէ ահպապի պիր լաղբտրքը, ուժումի մէճլիսատէ պու մէրթէպէ էհէմմիյեէթ վիրիլիր իսէ, արթըգ Աղաբէգեան էֆէնտիին, ջէնտի իմզասը թահթքնատա օլարադ Մասիս վասբթասբյա, ալէմ նէզանատէ իյլէմիշ օլտուղու էօյլէ պիր տեհշէթֆէրմա շէհատէթ, Բաթրիզխանէ թարաֆբնատան նէ՛ դատար տահա զիեատէ էհէմմիյեէթ վիրիլմէ քիւք իգթիզա իտէճէկինի հէր քէսին մուհաքէմէսինէ հալէ իտէրիզ։

Կէլէլիմ շիմտի ճէվապբմբզա. Աղաբէգեան էֆէնտինին վէրմիշ օլտուղու հատատէն զիեատ էսէֆէնկիզ մաալիւմատ, վէ եախօտ իթմիշ օլտուղու մէզքիւր շէհատէթ տօղրու օլտուղու հալտէ, քէնտիսի թէշէքքիւրէ շաեան սաեբլատ սէղա տբր, շիւնքի միլլէթճէ պիւյիւք պիր խբտամէթ տիմէք տիր, միլլէթին պի կիւնահ սիւրիւլէրինին պիր թաղմ գուրտար բէնշէտոն-տէ գալբգլարբը իսթար տիմէք տիր, ֆագատ, չուրասբնա թէէսիւֆ օլունուր քի, Աղաբէգեան էֆէնտի, պու շէհատէթի եբլարճա սաղլատաբգ տան սօնրա մէյտանէ չբգարմշ տբր, տիմէք տիր քի, մէզքիւրֆէնալբգլարբը կէօզէրիյլէ կէօրտիւկիւ կիւնատէն պէրու, շիմտիյէ գատար նէ մբգտար վագբթ կէչմիշ իսէ, օլ միւատէթ զարֆբնատա, հէմ մէրգուման վարդապետլէրին վէ եպիսկոպոսլարբն ֆէնալբգլարբնա, վէ հէմտէ զէվալը էհալինին էօյլէ արսբզ էտէպսիզ ատատվարբն բէն. չէլէրինատ գալմալարբնա միւատատ իյլէմիշ պուլունմագտա տբր. զիրա, թա օլ կիւնատէն վէ օլատթատան, եա եինէ պէօյլէ դազէթա վասբթասբյա, ֆագաթ պիրազտա գարալբ սուրէթատ օլարադ . . . վէ եախօտ տօղրուտան տօղրու Բաթրիզխանէ. նէ խապէր վիրմէքիկէ, դայրէթի միլիյեէ իգթիզասընճա պօրճլը պուլունմագտա իսի։

Կէլէլիմ իբինճի ճէվապբմբզա, վէ եախօտ իբինճի նօգթատա։

Աղաբէգեան էֆէնտի, միլլէթի միզին սէֆիլլէրինին, պիշարէլէրինին էօքսիզլէրինին. վէ մէքթէպլերիյլէ խատմախանէլէրինին զայրբլմալարբնը արզու իյլէտիկի սբրատա, բուհպան թաղբմարբը պօյնունա տահա զիեատէ պիր պօրճ պրագարադ, հէման էն զիեատէ խբտմէթի վէ իյիլիկի օնարատան պէքչէմէք իսթէմիշ, վէ նիչին եոբմաեօրար տէյի տէ, պիր չօղ սիթէմլեր իյլէմիշ տիր։

Պու տէտիկի շէյին հիչ պիր վաղբթատա, վէ հիչ պիր տին ու մէզհէպ վէ միլլէթ թաղբմարբնատա օլամատատաճաղը շէօյլէ տուրսուն, չիւնքի, հէր թէճրիւպէ թատիգ իյլէմիշտիր քի, գ-էտիկի խբտմէթլէր, անճագ իբի թարիգ իյէ օլապիլիր, եանի պիրինճիսի մաաշլը էհլէր, անճագ իբի թարիգ իյէ օլապիլիր, եանի պիրինճիսի մաաշլը էհլիլեազաթ մէէմուրբար թատեինիյլէ, վէ իբինճիսի տախ. թատիթքնատա վէ տօղուշունատա պուլունարագ, ֆէտատքեարանէ էհալիյէ խբտամէթ իթմէքլիկի արզու վէ նիյէթ իտէնլէր մարիֆէթիյլէ, զաթէն, նէ բուհպան թաղբմարբնը տօրլ մէէմուրիյեէթլէրի վէ վազիֆէլէրի օ տուր, վէ նէ տէ պիգիմ նիզամատամիզ օնարա էօյլէ պիր մէէմուրիյեէթ վէրմիշ վէ վազիֆէ թախսիս իյլէմիշ տիր, վէ հաթթա, բուհպանլար էօյլէ պիր շէյէ գարբշմատա գալդբշարգլարբնատա, բէատ օլունմագտա տբրբար։

Վէ Աղաբէգեան էֆէնտի շունուտախի պիմիլի տիր քի, պիգիմ բուհպան թաղբմարբմբզ, հէլէ շուշիմտիքի հալէրինատ, ֆուզարաեը վէ զուտաֆաեը գաեբրբգ կէօզէտէ. մէհէճէրլէրի շէօյլէ տուրսուն, թբգղը անլէր կիպի, քէնտիլէր տախի, գայրբլմագլբզա միհթաճ պուլունմագտա տբրբար. պիգիմ բուհպան թաղբմարբմբզատա նէ էվմէկտէն, եանի ոնատատան պապատան, վէ նէ տէ սօնրատատան, եանի գազանարագ, սէրվէթ սահիպլէրի պուլունմատբղը շէօյլէ տուրսուն, հալէտ վէ պու կիւն վէ պու սատթատ գատատ, էն քիւշիւք պիր քահանամբզատան, էն պիւյիւք Եպիսկոպոսլարբմբզդա, Գատրիարքլարբմբզդա վէ Կաթողիկոսլարբմբզդա վարբն. ճաեա գատատ, ատէթա պիր նէվի սատատգա իյէ կէչինէպիլմէ քատ տիրլէր, չիւնքի էօյլէ պիր թարիգ իմիզ վար տբր քի, բուհպան օլան, ճէօմատթքն էլինէ պագմագլբզդա, վէ պէշ փարա վէ պէշ զուրուշ զիեատէ վիրնէ, զիեատ տուա օգուեաղ վէ զիեատէ հիւրմէթ վէ միսատհէնէ իթմէքլիկէ մէճպուր օլմագտա տբր, պատարաղ մբ իսմագտա տբր։

Վէ Աղաբէգեան էֆէնտի շունուտախի պիմիլի տիր քի, պիգիմ բուհպան թաղբմարբմբզ, հէլէ շուշիմտիքի հալէրինատ, ֆուզարաեը վէ զուտաֆաեը գաեբրբգ կէօզէտէ. մէհէճէրլէրի շէօյլէ տուրսուն, թբգղը անլէր կիպի, քէնտիլէր տախի, գայրբլմագլբզդա միհթաճ պուլունմագտա տբրբար. պիգիմ բուհպան թաղբմարբմբզատա նէ էվմէկտէն, եանի ոնատատան պապատան, վէ նէ տէ սօնրատատան, եանի գազանարագ, սէրվէթ սահիպլէրի պուլունմատբղը շէօյլէ տուրսուն, հալէտ վէ պու կիւն վէ պու սատթատ գատատ, էն քիւշիւք պիր քահանամբզատան, էն պիւյիւք Եպիսկոպոսլարբմբզդա, Գատրիարքլարբմբզդա վէ Կաթողիկոսլարբմբզդա վարբն. ճաեա գատատ, ատէթա պիր նէվի սատատգա իյէ կէչինէպիլմէ քատ տիրլէր, չիւնքի էօյլէ պիր թարիգ իմիզ վար տբր քի, բուհպան օլան, ճէօմատթքն էլինէ պագմագլբզդա, վէ պէշ փարա վէ պէշ զուրուշ զիեատէ վիրնէ, զիեատ տուա օգուեաղ վէ զիեատէ հիւրմէթ վէ միսատհէնէ իթմէքլիկէ մէճպուր օլմագտա տբր, պատարաղ մբ իսմագտա տբր։

Մաթիֆէ մէրգումուն պու լագբրբսը իւզէրինէ պիր թէաճճիպ էսէրի իսպրաղ իյէտի։

—Աճ՛յիպ, ադ ճէեէ իհթիեաճընը՞զ մբ վար տբր . . . –տէյի պաղբրաբ մէրգում, –իյի էմմա, բէք չաբուգ տէկի՞լ մի։

—Էվվէթ, ադ ճէեէ իհթիեաճբմ վար տբր։

—Իսթէտիկինիզ չօղճա՞ պիր մէպլաղ մբ տբր։

—Էսէֆ իսէրէք սէօյլէրիմ քի, էվվէթ։

—Իյի եա, իբի եիւզ պին ֆրանգ պալբզ տահա անճագ պիր դաչ կիւն մէպլաղը՞ մբ կէթիրտինիզ, –տէտի, ժօրժ կիւլէրէք վէ պաշընը սալլաեարագ օթուրտու, վէ ճէվապ օլարադ տախի,

—Յօղրուսու, խայր, ազիզիմ միւսիւ Մաթիֆէ . . . –պու կէլիշիմտէն մագսէտ, օլ սիզին խաթրընըզատան կէչէն տէկիլ տիր . . ։

—Նէ՞ տիր միւբատաբնըզ էօյլէ իսէ։

—Նէ նիյէթէ մէպնի կէտիկիմի տիշինէ՞մէտինիզ մի։

—Խայր պիլէմէեօրում . . . օլտա օլտա եէնիտէն պիր իսթիզրաղ իչին կէլմիշ օլապիլիրսինիզ . . . ֆագաթ՝, օ տախի իհթիմալին խարիճինատ տիր կիպի կէօրիւնմէքտէ տիր . . ։

—Իսթէր իհթիմալին խարիճինատ տիր կիպի կէօրիւնսիւն իսթէր տատխիլինատ, արթըգ նատիլէ պաշդա պիր խուսուսա զիհն եօրմաեընընզ . . . –չիւնքի սոհիհէն էօյլէ տիր . . ։

Մաթիֆէ մէրգումուն պու լագբրբսը իւզէրինէ պիր թէաճճիպ էսէրի իսպրաղ իյէտի։

—Աճ՛յիպ, ադ ճէեէ իհթիեաճընը՞զ մբ վար տբր . . . –տէյի պաղբրաբ մէրգում, –իյի էմմա, բէք չաբուգ տէկի՞լ մի։

—Էվվէթ, ադ ճէեէ իհթիեաճբմ վար տբր։

—Իսթէտիկինիզ չօղճա՞ պիր մէպլաղ մբ տբր։

—Էսէֆ իսէրէք սէօյլէրիմ քի, էվվէթ։

—Իյի եա, իբի եիւզ պին ֆրանգ պալբզ տահա անճագ պիր դաչ կիւն օլտու իսի, օլ գատատ բարաեը նէ՞ եաբտընընզ, հէման սարֆ իսիպ պիթիրտինի՞զ մի։

—Խայր, հէվսինի սարֆ իսիպ պիթիրտիմիշիմ տիր, –տէյի ճէվապ վիրտի ժօրժ։

—Իսմի էօյլէ օլտուգտա իբի եիւզ պին ֆրանգը նէ՞ եաբտընընզ։

—Բէք չուգուր օլան տէլիքլէրի գաբատբմ, եանի էն պիւյիւք պօրճլարբմբզ վիրտիմ. –Ա՛հ, ազիզիմ մօնսիէ Մաթիֆէ, արթըգ սահիպ սէրվէթ օլաճաղբմ տբր, զիրա մալիմ եա, մէսէլի մէշհուր [տուր, –պու ալէմատ զէնկին օլմագ իսթէյէն, քէնտի պօրճունու վիրմէլի տիր, –տէմիշէր։

—Հէր նէ հալ իսէ, շիմտի պու կիւն նէ՞ գատատ մէպլաղա իհթիեաճընընզ վար տբր։

—Սէօյլէմէկէ պիլէ ճէսարէթ իտէմէեօրում . . ։

—Իյի էմմա, նիհայէթ պիր մբգատատ պէեան իյլէմէլիսինիզ . . ։

—Իսմի, տօղրուսունու սէօյլէեէյի՞մ մի . . . իւչ եիւզ պին ֆրանգ տահա իհթիեաճբմ վար տբր . . ։

3

Իւչ եիւզ պին ֆրանգ մբ, –տէտի Մաթիֆէ էլլէրինի թավանա տօղրու գալտբրարադ. –Նէ՞ սէօյլեեօրսունուզ, իւչ եիւզպին ֆրանգ տիմէք, պիւյիւք պիր սէրվէթ տիմէք տիր . . . էկէր միւսատատէնիզ տէճէքլէր, ճէօմատթքն սախավէթինէ պէքլէրլէր, էօրիյէ՞ մի կիտիլէճէք, եինէ էօյէ, տիւկիւնէ՞ մի կիտէճէքլեր, եինէ էօյէ, վէ դայրիհիւմ, զիրա, կէչինէճէք, վէ քիպարճա կէչինէճէք պիր մէտարլարբ եօգատուր. իսմի, բուհպանպարատան խբտամէթ պէքլէմէք իչին, էվվէլա անլէրին իսպահբ հալլէրինի տիւշիւնմէլի, վէ նատիյէ եէրտէ գահր ու սիթէմ իյլէմէմէլիյիզ։

Կէրչի պագբ, վէ պէլքի տէ պիր չօղ եէնի վէ սթիզ գալմ սահիպլէրի, բուհպան թաղբմարբնատան, մահզա մէղքիւր ֆաղիլէթլէրի վէ խբտամէթլէրի պէքլէմէքլիկի տիւշինմիշլեր տիր, լաքին, անլէրին քեաֆֆէսի տախի խէեալ տիր, բանատաեղծութիւն տուր, հիչ պիր ասբրատա, վէ հիչ պիր վաղբթատա ամէլիյեաթը կէօրիւլմէմիշ տիր, վէ կէօրիւլմէզ, պունատանատա գաթինաղար, ֆուզարա, խատթա, վէ մէքթէպ վէ մէտրէսէ պագմագ վէ գաեբրբմագ, էօյէ պատահանիչ սէօյլեմէկէ, վէ սէքիզ եաշընատա չօճուզա բաբաղան վարի քրիստոնէական էզգէր իթտիրթմէքլիկէ պէնղէմէզ, պիր իլմ տիր, պիր հիւնէր տիր, վէ պիր սանատաթ տբր, օլ պապատ տուլղու իսթէր, տօղուշ իսթէր, վէ թատիմ ու թահսիլ իգթիզա իտէր. հալպու քի պիգիմ բուհպանլարբն գանղիսի էօյէ պիր շէյի թատիմ ու թահսիլ իյլէմիշ տիր, միւմանլեյհիւմիւն շիմտիյէ գատատ կէօրտիւքլերի վէ իճրա իտէկէլտիքլերի, անճագ պիր քիլիսէճէ այն ու ատէթլէր իճրասբյա, պիրտէ ուժումի առաջնորդլուգ տուր, օնատան զիեատէ պիր շէյ պէքլէմէքլիկէ հիչ պիր հագգըմբզ եօգ տուր։

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

Մէրգում օլ կիճէ սապահ դատատ տախի պու եօրտա խէեալթ իյէ ուղրաշբը, վէ պիր չօգ ալթուն վէ կիւմիւշ տիւշէրի կէօրտիւ. վէ հաթթա սապահ օլուպ ուեանաբգատա տախի մէզքիւր տիւշէրէ վէ խէեալթտա տէվամ իյլէտի, շէօյլէ քի պիր սատթ զարֆբնատա գազանաճաղը պինէրճէ լիրալար, կէօզլէրի էօնինատ եատբլարագ բարլատաեա պաշլատբլար. վէյհատբլ սատթ սէքիզէ կէյիր կէլմէզ արապաեա պինտիկի պիրլէ տօղրու Մաթիֆէնին խանէսինէ կիմտի, վէ պաղչէ դարուսունուն չընգբրաղընը չ՛ բտի։

Խբտամէթճի գատրն գաբուեու աչբպ մէրգումու թանբարղընատա, անինատ իչէրի գապուլ իյէտի, վէ օլ անտէ քէնտի իշ օտասընատա եաբլընըզճա պուլունմագտէ օլան չէլիպսի եանընա կէօթիւրտու։

Մաթիֆէ դայէթլէ դէքի վէ չէյթան պիր ատամ օլուպ, վէ հէր հալտէ քէնտիսինին քեարլը չբգաճաղընը ֆէհմ ու տէրք իյլէմէքտէ օլտուղունատան, կիճէ քի վուղու պուլան վագատա իւզէրինէ, հիչ պիր մէրագ իթմէքտէ տէկիլ իսի, եինէ քէնտի քէյֆի վէ իշինէ էվվէլքի կիպի մէշղուլ պուլունմագտա իսի, չիւնքի, մէրգումուն հիսապընճա, օլ վուղուտա կէլէն հալլէրտէն տարլ մագսէտ, Մարսիալ ֆամիլեասընընը խարատաղնատան իպարէթ օլտուզունատան, վէ քէնտիսի տէ մէզքիւր ֆամիլեանընն հէր պիր էսբարընա վագբֆ պուլունտուղունատան, Լիօնէլ վէ արգատատաշբը, պաղը խուսուսլարտատ քէնտույէ միւլատճատթ իյլէտիքլէրինտէ, քէնտիսէ օնարա պիր ալէթ օլուպ խբտմէթ իտէճէք, վէ օլ եիւզտէն պիր չօղ բարալարա գատուշճաղ իսի։

Ժօրժ մէրգումուն թօզլարա միւլէմա պուլունան օտասընատան իչէրի կիրէր կիրմէզ, Վիլեամ Տիքբն թարաֆբնատան քէնտիսինէ վիրիմիշ օլան թալիմատ՝ մէրգումուն խաթրընա կէլտի, վէ քէնտու քէնտույէ,

—Իշլէ, –տէտի մէրգում ֆիքրինատէն– պու զէվալը տախի գուրուլմուշ օլան տուզաղա շաշգընճա կէլիպ տիւշմէքտէ օլմալը տբր . . . –բէք ալէա, նէ՞ վազիֆէմ պէնիմ, վարսբնբար պիր պիրի ճանընը ալսընբար . . ։

Մէրգում պունու պէօյլէ տիւշունտիւկիւյլէ պէրապէր, աեաղա գալդտբ, կիտիպ ժօրժու սէլամլատբ, վէ նէզատքէթ իւզրէ կիւլիւմսէեէրէք մէրգումա պիր սանատալիեէ կէօսթէրտի, վէ քէլամէ աղաղ պիրէ,

—Ազիզիմ միւսիւ ժօրժ, դանղրիւզկեաբ ատթաբ սիղի պուրնեա, եօգսա վատէսինատէն էվվէլ օլտուղու հալտէ, ալմբզ օլտուղունուզ մէպլաղը՞ մբ կէթիրտինիզ, –տէտի, ժօրժ կիւլէրէք վէ պաշընը սալլաեարագ օթուրտու, վէ ճէվապ օլարադ տախի,

—Յօղրուսու, խայր, ազիզիմ միւսիւ Մաթիֆէ . . . –պու կէլիշիմտէն մագսէտ, օլ սիզին խաթրընընզատան կէչէն տէկիլ տիր . . ։

—Նէ՞ տիր միւբատաբնընզ էօյլէ իսէ։

—Նէ նիյէթէ մէպնի կէտիկիմի տիշինէ՞մէտինիզ մի։

—Խայր պիլէմէեօրում . . . օլտա օլտա եէնիտէն պիր իսթիզրաղ իչին կէլմիշ օլապիլիրսինիզ . . . ֆագաթ՝, օ տախի իհթիմալին խարիճինատ տիր կիպի կէօրիւնմէքտէ տիր . . ։

—Իսթէր իհթիմալին խարիճինատ տիր կիպի կէօրիւնսիւն իսթէր տատխիլինատ, արթըգ նատիլէ պաշդա պիր խուսուսա զիհն եօրմաեընընզ . . . –չիւնքի սոհիհէն էօյլէ տիր . . ։

Մաթիֆէ մէրգումուն պու լագբրբսը իւզէրինէ պիր թէաճճիպ էսէրի իսպրաղ իյէտի։

—Աճ՛յիպ, ադ ճէեէ իհթիեաճընը՞զ մբ վար տբր . . . –տէյի պաղբրաբ մէրգում, –իյի էմմա, բէք չաբուգ տէկի՞լ մի։

—Էվվէթ, ադ ճէեէ իհթիեաճբմ վար տբր։

—Իսթէտիկինիզ չօղճա՞ պիր մէպլաղ մբ տբր։

—Էսէֆ իսէրէք սէօյլէրիմ քի, էվվէթ։

—Իյի եա, իբի եիւզ պին ֆրանգ տահա անճագ պիր դաչ կիւն օլտու իսի, օլ գատատ բարաեը նէ՞ եաբտընընզ, հէման սարֆ իսիպ պիթիրտինի՞զ մի։

—Խայր, հէվսինի սարֆ իսիպ պիթիրտիմիշիմ տիր, –տէյի ճէվապ վիրտի ժօրժ։

—Իսմի էօյլէ օլտուգտա իբի եիւզ պին ֆրանգը նէ՞ եաբտընընզ։

—Բէք չուգուր օլան տէլիքլէրի գաբատբմ, եանի էն պիւյիւք պօրճլարբմբզ վիրտիմ. –Ա՛հ, ազիզիմ մօնսիէ Մաթիֆէ, արթըգ սահիպ սէրվէթ օլաճաղբմ տբր, զիրա մալիմ եա, մէսէլի մէշհուր [տուր, –պու ալէմատ զէնկին օլմագ իսթէյէն, քէնտի պօրճունու վիրմէլի տիր, –տէմիշէր։

—Հէր նէ հալ իսէ, շիմտի պու կիւն նէ՞ գատատ մէպլաղա իհթիեաճընընզ վար տբր։

—Սէօյլէմէկէ պիլէ ճէսարէթ իտէմէեօրում . . ։

—Իյի էմմա, նիհայէթ պիր մբգատատ պէեան իյլէմէլիսինիզ . . ։

—Իսմի, տօղրուսունու սէօյլեեէյի՞մ մի . . . իւչ եիւզ պին ֆրանգ տահա իհթիեաճբմ վար տբր . . ։

3

Իւչ եիւզ պին ֆրանգ մբ, –տէտի Մաթիֆէ էլլէրինի թավանա տօղրու գալտբրարադ. –Նէ՞ սէօյլեեօրսունուզ, իւչ եիւզպին ֆրանգ տիմէք, պիւյիւք պիր սէրվէթ տիմէք տիր . . . էկէր միւսատատէնիզ

ԻԼԱՆԱԹ

ԻԽԹԱՐ

Աթբպպայի հազրզատան օրուպ, վէ ալէլխուսուս լավութալզդ իլէգաբնլարա վէ չօճուգլարա ժախուս օլան խատթալզդլարատա, էհլիլեէի տէրքեար օլան, Տօգթօր Ս. Դաւիթեան էֆէնտի, պու տէֆա Իսթանպօլտան, Պէյօղլուտա Թարլա պաշքնատա, Իթալիան նամ էճզախանէ գարշբսքնատա հաճի Ահմէտ սօգաղը քէօշէ պաշբսքնատա վագը օրուպ, ֆագաթ ճատատէյէ նազբը պուլունան 11 նիւմէրօրու չանէեէ նագլ իլէմիշ տիր։

Տօգթօրու միւմարէյհ, հէր կիւն էօյլէեէ գատար օրատա պուլունուպ, վէ էօյլէտէն սոնրա տախի, Իսթանպօլտա կիւմրիւք ճիվարքնատա վագը Քէրէսթէճեանքն Համազգային էճզախանէսինտէ վէ եալսօտ Իսպէչարեան էճզախանէսինտէ պուլունաճաղը կիպի, բազար իրթէսի կիւնէրի տախլի քէնտի խանէսինտէ խայրաթ պաղաճագ տբը։

ԹԻՒՃԱՐՍ. ՄԱԽՍՈՒՍ ԻԽԹԱՐ

Իսթանպօլտա Պալըգ-բազարքնատա, տէնիզ գբեբսքնատա վագը 3 գաբուլու ճէսիմ պիր մաղաղա արտիյէ իլէ մալ զօնուլմազլըգա թախսիս գըլընմբշ օրուպ, թէմիզլիք, էմնիյէթ վէ էհվէնիյէթ ճիհէթլէրիյլէ, հէր քէսին մէմնունիյէթինէ չալբշըլաճաղընատա, թիւճճարը միւթէպէրլէեէ իւնպար օրանուբ։

Իսթանպօլտա քէօրրիւ պաշքնատա վագը Վ.ալիտէ Մուլթան խանը տէրունինատէ թահթը իտարէյի ամիզանէմատէ պուլունան Գրատթխաղէտէ, Տէրիսատաէթատէ էրինէյի միխթէլիֆէտէ թապու նէչը օրանմագատա օրատուղ կիպի, գահվէ, լօղում, վէ չայ վէ էնվայի շուրուպլարքն տախի զայէթ նէ. ֆիլէրլէնատէն պուլունմասքնա սայու իկատամ իտիմէնինէ մէպնի, թէչրիֆէ բաղպէթ իտէն գէվաթքն պատիի մէմնունիյէթի օմագլա միֆիթէխիր պուլունմագատա իսէմտէ, վագթ ու հալէ մուվաֆֆըգ օլարագ, ֆիլեաթճա էհվէնիյէթի ճիհէթիյլէ տախի, հէր քէսին մէմնունիյէթինի մուճիպ օմագլըգը արզու իլէտիկիմատէն, դեկտ. 28տէն պէտ իլէ գահվէնին 40 փարատան 20 փարաեա, վէ սայիր մէշրուպաթքն ֆիլեաթքնքն տախի այնի նիսպէթ իւզրէ, նըսֆքնա թէնզիլ իտիլտիկնի իլան ու պէնատ իտէրիմ։

Մէ-ռիէնէր Դէ-ռէ

ԺԻԼ ՊԼԱՍ նամ Բարիս զազէթասքնքն հէր կիւնքի նիւսխէէրինտէ, Ֆրանսա իւտէպպայի մէշհուրէսինտէն

ԷՄԻԼ ԶՕԼԱՆԸՆ

Հէնուզ թապ օրանմամշ օլան

Օ ՊՕՆԷՕՐ ՏԷ ՏԱՄ

նամքնատա պիր բօմանը թէֆբիզա թարիգիյէ թապ օրանաճագ տբը։

Մէզբիւր զազէթանքն 3 այբզ ապօնէ պէտէլի 17 ֆրանգ տբը։ Պուլունուր Պէյօղլունատա, Թիւնէլ մէմգբֆը գարշբսքնատա քիթապճը Միւսիւ Բ. Պատէնին տիւքքանքնատա։

Ֆրանսա շէօհրէթչուար միւէլլիֆլէրինատէն Բօնսօն տիւ Թէբայլ նամ միւէլլիֆին ատարը պէրկիւզի. տէսինատէն օրուպ տա, պիր վազբթատան պէրու Մասիատէ տէրճ օրուն. մագատա օլան ԿԱՐՄԻՐ ՄԱՐԴՈՑ ԵՐԴՈՒՄԸ նամ բօմանքն պիրինճի ճիլտի, Իւթիւճեան Կարապետ էֆէնտի թէրճէմէսի օրուպ, վէ 274 սահիֆէտէն իպարէթ պուլունտուղու, վէ բէք կիւզել սուրէթատ թապ իսիլմիշ օլտուղու հալտէ հէսիշէր պուշուզ ղուրուշա սաթբլմագատա աբը։

Մէղքիւր քիթապ բէք կիւզել վէ բէք էյլէնճէլի վէ միւֆիտ օլտուղունատան, հէրքէսին օգուտմասքնը տավէթ իտէրիզ։

ՄԻՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Օ ԼԻԻՆԷԹ Տ'ՕՐ

Սէլաթը ճէրրահիյէ, կէօզլիք, կէօզէ վէ կէօրմէէ տայիր ալէաթար, վէ էտէվաթը սայիրէ մաղալաբը

Իսթանպօլտա Պաշէ-Դաբաստանդա, Շեյխ է-Լ Իսլամ խանքնքն ալրնդա Ն. Ը

Պալէատէ պէնան օլունան իսմ էտէվաթը ճէրրահիյէ, մէսէլա, հէքիմներին իսթիմալ իմտիքլէրի չիզատան տէրունինատէ ալէաթլար, դաբզ պաղլարը, լասթիքատէն մասմուլ հէր նէվ էտէվաթ, վէ ամէլիեաը ճէրրահիյէ իճրասը իչին թէչրիհ ալէաթլարը պուլունմագատա օրուպ, ճիւմլէսի տէ էն սոն իճատլարքն մոդէլլէրինէ թատթպիգան իսմալ օլունմուշ, վէ էվրօբանքն պիրիւք խասթախանէլէրինատէ մէշհուրի ատթբպպա թարաֆքնատան խթիմալ օլունան ճինսէրատէն պուլունմուշ տուրլար, մաղազամբզատա ուլումութապիիեէ տայիր ալէաթլար, վէ էն զիեատէ լիւզումի օրան էյէ բիրիք մաքինալարը, հավաեը պօշալատան մաքինա, Վօլթա վէ Պիւնսէն բիլլէր վէ սայիրէ տախի մէվճուտ օլտուղու կիպի, կէօզէ վէ պագմաեատ տաեիր ալաթլար. վէ իրանլար թանդիմի իչին հէր նէվ միւհէնտիսլիք էտէվաթը տախի պուլունմագատա, վէ քեաֆֆիէսի տէ էվրօբանքն էն մէշհուր ֆատրիգատարքնատան չրգմբշ օլտուղլարը հալտէ, էհվէն ֆիեաթլար իլէ ֆիրուխթ օլունմագատա աբրլար։ Մէմալիքի էճնէպիյէէ իչին սիբարբշլար գապուլ օլունուպ, միւշթէրիլէրին էղհէր ճիհէթի մէմնուն գալմալարքնա զայրէթ օլունուր։

Պօղուլմուշ օլան ալէաթլար տախի թատմիր իտիլիր։

ՏՕԳԹԷՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօգթէօրու միւմարէյհ, եալընըզ գրէնիի իլէթի, վէ պէլ սօուգլուղու, վէ ումումի ալաթը թէնտուրլիյէ (Ծնդական գործարանք), վէ իտրար եօլլարքնա սայիր խատթալզդլարա տուչար օլանլարքն, էմրի թէատիլէրինէ պատմագատա աբը։

Տօգթէօր ճէլալեան էֆէնտի, սապբդը վէճհ իւզրէ, հէր կիւն սատթ էյէն 10ա գատար, Պաղչէ-գաբուտանատա, Համիտիյէ թիւրպէսի սըրասքնատա, Սինապեան Վիչէն էֆէնտինին Իրի Դ. ԲՈՒԼՈՒ թէատիյէ օլունան 32 նիւմէր. էճզախանէսինտէ խասթատար գապուլ իմտիկի կիպի, բազար կիւնէրի տախի, Պէյօղլուտա, Ադա ճամիսինտէ, Սագբդ-աղաճքը ճատատէսինտէ, Պայրամ սօգաղքնատա 6 նիւմէրօրու քէնտի խանէսինտէ, քէզալիք մէրիզանը գապուլ իլէմէքատէրը

ՄՈՒՍՑԷՆԷՑԻ ԽԱՍԹԷԿԵԱՆ

ՏՕՔԹԷՕՐ ՇՈՒԱՐՑ

Էօյէրէն, եօլէ սոնա ալրգ. սատթ է է գագ

40-Պիւյիւք Հէնատէք սօգաղը-40

Տօքթէօրիւ միւմարէյհին գապինէսինատէ, հէր նէվի հավա պօշալաբճը, վէ նէֆէս եօլարքնա էնվայը էճզա պուխարլարը իւֆլէմէկէ մոխսուս ալէթլէր մէվճուտ օլուպ, ագ ճիկէր վէ պօղազ վէ պուրուն խատթալզդլարքնա խուսուսի օլարագ պաղտբղը կիպի, էլէքթրիք ալէթլէրիյլէ իճրա օլունան հէր նէվի թէատիրի եաբան էսկի կէօքիւզ վէ նէզլէ, վէ պօղմաճա էօքսիրիւք, վէ տիֆթէրի վէ եէլ վէ սինիր խատթալզդլարը, վէ քէօթրիւմիւք վէ սարա կիպի իլէթլէրին թապիպի խուսուսիսի տիր։

Ֆէզա, կիզլի խատթալզդլար, զայիֆլիք վէ զայրիհիմ։

ՊԻԻՅԻԻՔ ԷՄՆԻՅԵԷԹ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Ա. ՄԱՅԷՐ Վէ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱ

Պէյօղլու, Թիւնէլ գուրպինատէ, միճէատէտէն ինչա օլունան Սարաֆ օղլու խանէսի տախիլինատէ

ԷՐԲԷՐ, ԳԱՏԸՆ Վէ ՋՕՃՈՒԴ ԷԼԳԻՕՆԷԼԷՐԻ ԻԶԻՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՏԷՐԼԷՃԷՏԷ ՏԷԲՕԶԻԹՕ

Հէր նէվ էլպիսէլէր, պէեազ չամաշբը թագբփարը, շաբգալար, սիւս վէ սէյլատահաթ էշեալարը, էլտիվէնլէր վէ սաեիրէ.

——

Հազբը էլպիսէ ֆիեաթքնատա էօյչիւ վիրէրէք էլպիսէ եաբտբմագ իչին եէնի պիր ուսուլ։

——

10000 ճինս, էն սոն մօտալարտան գումաշ նիւմունէլէրի

(Պու մաղազանքն Իսկէնտէրիյէէտէ, Գահիրէտէ, Բօրթ—Սաեիատէ, վէ Իզմիրատէ չիւպէլէրի վար տբը։)

ՍԱՐՍԱՖԻՑԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՓՈՐՍԱԼԱՐԸ

Բարիս, 6 յունվար

Ֆրանսայի ֆոնտսու 5 %	115 12 1/8
» » 3 %	79 60
Էսհամը Ումումի աշըլտը	11-87 1/8
» » գարանտը	11-92 1/8
Իթալիա ֆոնտսու	-
1865 Իսթիգրազը	-
1869 »	61-
1873 »	57-
Բուսէլի չըմէնտը. Քահվիլա.	54-75
Օսմանլը Պանգասը	738-75
Գրէտի Լիոնէ	557 50
Ռուս ֆոնտսու 5 % (1877	-
Ռուսիանքն Շարք իսթիգրազը	-
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	358-57
Իսպանիա խարիճի իսթիգրազը	62-1/8
Գամպիո Լոնտրա իւզէրինէ	25-22

Բարիս, (Պուլվար)

Ֆրանսայի ֆոնտսու 5 %	115-11 1/4
Էսհամը Ումումի	-

Լոնտրա 6 յունվար

Ինկիլիզ ֆոնսօլիտի	101-7/16
Էսհամը Ումումի աշըլտը	11-3/4
» » գարանտը	11-3/4
1865 Իսթիգրազը	14-
1869 »	12-3/4
1871 »	72-1/2
1872 (Պոնտիս Թէզզօր)	24-
1873 »	11-1/2
Տէվլէթի Ալիէնին 1877 իսթ.	84-1/4
Օսմանլը Պանգասը	19-1/4
Ռուսիա իսթիգրազը 1873	82-1/8
Մըսըր իսթիգրազը պիրլէշմիշ	71-1/8
» իմթիեազը (չըմէնտ.)	93-1/2
Տաիրա սանիեէ	71-
Մըսրըքն Բօչիտ իսթիգրազը	91-1/2
1877 Մոնտրիսթան էսհամը	99-
Գամպիո Բարիզ	-

Վիէննա, 5 յունվար

Լոնտրա իւզէրինէ գամպիա	119-60
Ռումէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը	25-20

ԳԱԼԱԹԱ ՓՈՐՍԱԼԱՐԸ

Էսհ. Ումումի նոյեմ. 19 ապրմ. գր.	12-27
» » նոյեմ. 20 սպհ. աչ.	12-38
» » Էն եիւքսէք	12-38
» » Էն աշաղը	12-38
» » Սաաթ 4 տէ	12-38
1863 Իսթիգ. (Մուքօն) 6 % ֆ.	-
1865 » » 6 % ֆ.	78-7
1869 » (Բինար) 6 % ֆ.	88-
1872 » (Պոնտիս Թրէզոր	22-50
1873 » (Բինար) 6 % ֆ.	69-
Բուսէլի չրմէնարֆէր	54-
Մըսըր իսթիգրազը պիրլէշմիշ	78-25
Բէրօր զուրուշ	-
Հէվալէսիզ »	20-
Ագլէ Ֆոյեզի %	9-

ԱԳՈՒՕՆԼԱՐ ԳԻՆԱՔԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6 %	7-
Սօսիէթէ ժէն 6 %	5-16
Իսթանպոլ Պանգասը	9-
Սօսիէթէ Օթման	4-10
Թրամվայ 5 %	550-
Լավրիօմ (մատէն)	155-

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՐԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշաան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	110-12
Ֆրանսայի ալթունու	87-32
Բօլ	90-15
Գրիմից ալթունու	51-25
Պէեազ մէհիտիյէ	108-2
Մէթալիք	102-
Պէշլիք	104-5
Ալթըրդ	104-
Պազբը	690-
Գարպոն գայիմէսի գարիք	922-

ԳԱՅՄԷՆԻՆ ՐԻԱՋԱՍԸ

Էն եիւքսէք	950-
Էն աշաղը	950-
Սաաթ 4 տէ	950-